lem neceſſitas pacis cõmunis. ⁊ frequens incorrigibilitas. Si autē agatur ciuiliter: pena furti manifeſti ē quadruplum. Nõ manifeſti eſt duplum vt inſti. de ob. que ex deli. na. §. pena. ⁊ ibi patet ꝙ illud duplum: ſeu quadruplum exigitur vltra rē ſublatam. Et hec pena poteſt peti etiam poſt annum. Et ſi aliquis egit criminaliter: poteſt iterum agere ciuiliter et econuerſo. C. quando ci. act. pre. cri. l. vnica.

¶ Queritur aliquis cõmiſit hic furtum: ⁊ cum ipſa re furtiua tranſtulit ſe poſtea ad alienū territorium. Nunquid poſſit puniri ꝑ illum iudicem: vbi reperitur cū re furtiua? Rñ. Panor. in. c. j. de rap. dicē. ꝙ vſqꝫ ad tp̃s Bar. Cõmunis opinio erat. ꝙ nõ: quia ex aſſidua cõtractatõne: nõ oritur noua actio furti. Sed Bar. in. l. ſi dominū. ff. de fur. tenet cõtrariū. Sicut enĩ ex interuentu noue pſone oritur noua actio furti. vt in. d. l. ſi dominū. Ita ex cõtractatione noua: facta in nouo territorio. Et ꝑ illā opinionem Bar. plurimi homines ſunt ſuſpēſi. Sꝫ moderniores adhuc dicunt: ꝙ de ſtricto iure: illa opinio Bar. non ꝓcedit Franc. tamē de are. illam opinionē fuit ſecutus. Sꝫ non Accur. hec panor. vbi ſupra vide etiā eundem panor. in. c. j. de peñ. vbi dicit de mente Bar in. l. ſi cui. in fi. ff. de accu. ꝙ ſi quis cõmiſit plura delicta in vno loco. ⁊ in hoc territorio aliud: vel illud reiterauit nõ poteſt hic puniri ꝓ delictis alibi cõmiſſis: vbi alia ratõne hic ſortiatur forum. Sed pena bene poteſt aggrauari ex delictis alibi cõmiſſis. Exemplū in fure qui cõmiſit diuerſa et varia furta in vno territorio. nūc in alio territorio cõmittit vnū furtum: tūc quia habito reſpectu ad alia poteſt dici famoſus latro: poterit ſuſpēdi vbi commiſit tñ vnum furtum tanꝙ famoſus latro. l. capitalium. §. famoſos. ff. de pe. licet directe non poſſit ibi puniri pro delictis alibi commiſſis. Nota ſcḋm directoriam li. ij. ti. xlij. ꝙ ad vſucapionem quatuor requiruntur. Primo. ꝙ res non ſit viciosa: nec furtiua et huiuſmodi: nec liber homo: nec res ſacra vel religioſa poſſunt vſucapi: nec decima: nec preſcribi. Item nec ſeruus fugitiuus. vt inſti. de vſuca. §. ſed aliquando. et ſe. Item nec via publica: nec aqueductus. ff. de vſucapio. l. vſucapionem. C. de aqueduc. l. diligenter. lib. xj. ff. de via pub. l. viam publicam. Secundo requiritur. ꝙ ille qui vſucapit habeat bonam fidem. id eſt ꝙ credat venditorem eſſe dominum: vel habere ius diſtrahendi. ff. de verbo. ſigni. l. bonefidei. Nota tamen ꝙ ignorantia iuris non excuſat: vt quis ſit bonefidei. ff. de vſucapi. l. nunꝙ. Et requiritur fides bona et continua in principio. medio et fine. Alias quicquid dicant doctores. vſucapio non procedit: vt preſcriptio. Tercio requiritur. ꝙ res tradatur: vel quaſi. quia poſſeſſio nõ acquiritur ſine traditione vel quaſi. C. de pac. l. traditionibus. Quarto requiritur iuſtus titulus verus: non putatiuus. nec falſo. C. de vſucap. pro herede. l. finali. Et nota ꝙ in vſucapione requiritur tempus trium annorum. Que quidē fuit introducta pro bono publico: ne dominia rerum ſint incerta. ff. de vſucapio. lege prima. Et omnia que poſſunt preſcribi: poſſunt ⁊ vſucapi. niſi quia in rebus mobilibus ē vſucapio. Preſcriptio in immobilibus. Preſcriptio aūt retinet nomen ſuum generale. vſucapio autē tranſit in nomen ſpāle: qḋ vocatur vſucapio. Sile habes ſ. Adoptio.

¶ Quid ſi quis furet chriſtianos detentos a paganis: vt eos liberet? Rñ. ſcḋm Ray. ⁊ Hoſti. ſi eſt tēpus guerre: in nullo tenet. xxiij. q. ij. dñs. Si vo eſt tp̃s treuge. tenet ipſi pagano reſtituere. non hominem ꝓpter periculum anime. ſed extimationē. Similiter tenet de alijs ablatis: vt. xxiij. q. j. noli. Tamen hoc caſu dicit Ray. ipſum furātem nullo modo peccaſſe ꝙtum ad hominem. quem furatus eſt ſi rectam habuit intentionem: dummodo alias ſatiſfaciat. Quidam tñ dicūt. ꝙ etiam ad nullam ſatiſfactionem tenet. quia paganus chriſtianum iniuſte detinebat. quod eſt regulare: vt in Rubrica. C. ne xp̃i. man. hr̄. vel pa. vel iu. ha. vel poſ. ⁊ in. l. vna ibi poſita. Si tamen pagani compellerent eum ad circūciſionem: vel ydolatriā: vel aliquod mortale peccatum. tunc ille penitus liber factus eſt. ⁊ ſic furās eum non peccat.

¶ Nunquid chriſtiano qui detinetur a ſaracenis liceat furari ei? Rñ. ſcḋm Hoſtiē. Si iſte xp̃ianus. dum eſſet treuga. frangeret eam: ⁊ ſic erat in culpa et fuit captus: nec ei imminet periculum neceſſitatis. non licet furari. ſed tenetur ad reſtitutionem. Nam talis iuſte detinebatur. Si autē iniuſte detinebatur. vt quia tēpore belli captus eſt. vel imminet neceſſitas. nõ tenet ad reſtitutionem.

Gloria vana. Utrum appetitus inanis glorie: ſit peccatum mortale? Rñ. ſcḋm Tho. ſcḋa ſcḋe. q. cxxxij. pot eē mortale dupliciter. Primo ratiõe materie. cū quis gloriat de aliquo falſo. quod contrariat diuine reuerentie: vel cum quis bonum temporale. de quo gloriatur prefert deo. Seu cum quis prefert teſtimonium hominum teſtimonio dei. videlicet cum quis verecundatur confiteri. ſeu ſequi quod deus ꝑ ſacram ſcripturam docet. ꝓpter contrariam hominum opinionem. contra quos dicitur. Qui me erubuerit ⁊c. Secundo modo ex parte ipſius gloriantis. qui intentionem ſuam refert ad gloriam. tanꝙ ad vltimū finem. ad quē ordinat etiā virtutis opa. Et ꝓ quo non ꝑtermittit, etiam que ſunt contra deum. His ergo modis eſt mortale. Aliter non.

Gratia. Nunquid gratia ꝑ ſummum pontificem facta. expiret per eius mortem etiā re integra? Dic. ꝙ aut gratia eſt facta ⁊ perfecte conceſſa per romanum pontificem. Et tunc non expirat per eius mortem. licet executio dicte gratie nondum fuerit complete facta. Aut gratia nondum eſt facta. ſed facienda. Et tunc expirat ꝑ eius mortem. Et de primo membro caſus eſt ſingularis. in. c. ſi ſup. de offi. dele. lib. vj. De ſecundo eſt tex. clarus. in. c. ſi cui. de ꝓben. lib. vj. Et ibi de hoc eſt glo. ſingularis: que cõcordat ꝓ dictos duos tex. qui vident cõtrarij.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

¶ Quid de illo qui ꝓpter numerum filiorum data ſibi fuit īmunitas licet poſtea aliqui de numero illo perierint. Nunqd durabit īmunitas. R. Jo. an. in regula decet. de re. iu. in. vj. in meren. dicꝫ ꝙ ꝑ multos doc. ſolēnes in facto fuit ꝯſultū. ꝙ duret talis īmunitas.

¶ Gratia nō reuocaṫ: quando ius eſt alteri queſitum. et ſic intelligitur regula. Mutare. de re. iu. in. vj.

GVla. Utrū ſit pctīn mortale? Rñ. ſm Tho. ſcda ſcde. q. cxlviij. ꝙ ſi delectatōni gule inhereat hō tanꝗ̄ fini: ꝓpter quem deū ꝯtemnit paratꝰ cōtra precepta dei agere: vt delectatōnes hmōi aſſequatur. ſic eſt pctīn mortale. Si vō in gula ſit inordinatio ſm ea q̄ ſunt ad finē: vtpote. qꝛ nimis cōcupiſcit delectatōes ciboꝝ: ſꝫ ꝓpter hoc nō faceret aliq̄d ꝯtra legem dei: ſic eſt veniale.

¶ Que ſunt gule? Rñ. Greg. ij. li. moraliū ponit quinqꝫ ſpecies que notanṫ in hoc ver. Prope. laute. nimis. ardenter. ſtudioſe. de conſe. di. v. Quinqꝫ modis.

HEreditas. Quid eſt hereditas. Bar. in Rica. de acqui. her. dicit ꝙ hereditas nihil aliud ē. q̄ꝫ ſucceſſio in vniuerſum ius: qḋ defunctus habuit. vt. l. nihil. de ver. ſig. Et iſto mō ſumpta eſt de iure ciuili romanoꝝ tm̄. di. j. §. ius quiritiū. ⁊ nulliꝰ alteriꝰ gentis. Et hoc apparet: qꝛ deportati qui nō ſunt capaces eoꝝ: q̄ ſunt iuris ciuilis: nō ſunt capaces hereditatē. vt. l. j. C. de hr̄. inſti. Et ex hoc inferṫ. ꝙ in foro ꝯſcie heres nō teneṫ ad debita vltra vires hereditatis: qꝛ in foro cōſcie nō ſumiṫ hereditas iſto mō quo ſumiṫ de iure ciuili. Et ideo n̄ teneṫ niſi q̄tenꝰ patiunṫ facultates hereditatis. Et ſm Bar. in. l. gerit. de acqui. her. poſt glo. ibi ſingularē dicit. ꝙ ad adeundā hereditatem ſufficit animꝰ q̄litercunqꝫ declaratus quodcunqꝫ ſit illud: ſiue factū. ſiue nō factū: ſiue dictum ſiue ſcriptū. Et diuiditṫ iſta hereditas in. xij. ptes. que appellanṫ. xij. vncie. Et habent iſta nomina. Sextans. id eſt ſexta pars hereditatis. ſ. due vncie. Quadrans. id eſt quarta pars. ſ. tres vncie. Triens. id eſt tercia pars. ſ. quatuor vncie. Quincuns id eſt quinqꝫ vncie. Semis. id eſt medietas hereditatis. ſ. ſex vncie. Septons. id eſt ſeptem vncie. Bes. id eſt octo vncie. Dodrans. i. nouem vncie. Dextans. i. decē vncie. Deuns. i. xj. vncie. As. qḋ ſignat pondus. xij. vnciaꝝ. licꝫ aliqn̄. As: aſis ponatur ꝓ obolo. vn̄ ver. As obolus. pondus. As ē poſſeſſio tota. hec ꝓbanṫ. inſti. de here. inſti.

¶ Bona defunctoꝝ ad heredes deuoluunṫ: etiam illoꝝ qui damnati fuerūt. C. de bo. dam. autē. bona. ⁊ ibi pꝫ ꝙ hoc eſt verū quo ad aſcendentes ⁊ deſcendentes. Ex latere vō vſqꝫ ad terciū gradū. In quatuor tm̄ caſibꝫ filij excludunṫ ab hereditate pr̄is: quos habes ſ. Filius.

¶ Quatuordecim ſunt cauſe quibus pater vl̄ mater. Auus. vel Auia. filios et nepotes exheredare pn̄t. Prima eſt: ſi filiꝰ manꝰ iniecerit in patrē. Secunda. ſi grauem iniuriam ei fecerit ⁊ ꝯtumeliam. Tercia. ſi patrē accuſauit in criminalibus cauſis. p̄terq̄ꝫ de crimine leſe maieſtatis: vel de offenſa cōtra cōitatem ſue ciuitatis facta: vl̄ de hereſi. Quarta ſi filius maleficus cū maleficis cōuerſaṫ. Quinta. ſi filius machineṫ vel inſidieṫ in necem patris. Sexta. ſi filius calumnioſe litem mouerit patri. A qua ſi pater defecerit. oportet eum damna grauia ſuſtinere. Septima. ſi filius rogatus a patre ob debitum in carcere detruſo: vt fideiubeat ꝓ eo. ⁊ nō vult fideiubere. in illo ꝓ quo creditores eius fideiuſſorem recipere volunt. Quod tm̄ in filijs maſculis locum habet. Nam femine impediuntur fideiubere. ff. ad vel. l. j. ⁊. ij. Octaua. ſi filius prohibuerit patrem teſtari. Nona. ſi filius ſit ioculator preter voluntatem patris. niſi pater eandē habuerit profeſſionem. Decima. ſi filia non cōſenſerit patri volenti eam honeſte maritare. ⁊ dotare ſm vires patrimonij. Sed potius vult luxuriari. Undecima. ſi filius miſceaṫ cum ſua nouerca aut concubina patris ſui. Duodecima. ſi parentibus furioſis debitam curam non impenderit. Et hoc obtinet. non ſolum in filijs. ſed etiam in quibuſcunqꝫ alijs qui poſſunt ab inteſtato ſuccedere: vl̄ etiam qui in teſtamento ſunt heredes inſtituti. qꝛ predicti non ſolum poſſunt exheredari. ſed etiam a quocunqꝫ extraneo in ſcriptis admoneri: vt eum ꝓcurare feſtinent. Si aūt poſt huiuſmodi atteſtationem neglexerint. Et extraneus in ſua domo furioſum ſuſceptum. ſumptibus ſuis vſqꝫ in finem vite ſue ꝓcurauerit. eius debet habere ſucceſſionem. euacuata inſtitutione ipſoꝝ. qui curam neglexerunt. Ita tm̄: vt cetera teſtamenti capitula. in ſua maneāt firmitate: vt in aut. vt cū de ap. co. §. cauſas. vbi etiā glo. dicit. Quid ſi non faciat teſtamentum. nec aliquis extraneus eum ꝓcurauit? Rñ. ꝙ in hoc caſu: ei deneget hereditas ex ſuo delicto. Et in hoc videṫ inclinari glo. Tredecima. ſi parentem de carcere educere neglexerit. Intelligo de captiuitate. ſiue fuerit in carcere. ſiue non. Decimaquarta. ſi pater ſit catholicus. et filius hereticus. De oībꝫ cauſe habenṫ in. d. §. cauſas. Sunt tamē tres alie cauſe. ꝓpter quas pater etiam poteſt exheredare filiū. Prima. ſi non exheredetur malo animo. ſed vt ſe acuratius det virtutibus. vel creditoribus ſatiſfaciat. l. multi. ff. de li. ⁊ po. ⁊ ibi Barto. illam legem ſummando dicit ꝙ exheredatio fit quandoqꝫ propter bonum. ⁊ in. l. cum ex filio. de vul. ⁊ pu. dicit. ꝙ dicta lex multi. non eſt correcta. Secunda. ſi filius tempore teſtamēti dixit patri. Nolo quicq̄ꝫ de tuo. ⁊ exhereteṫ. legitiā erit exheredatio ſm Barto. in. l. ſi quando. C. de inoffi. te. vbi querit. Quid ſi pater non inſtituit filium. ideo quia filius dixit. quod nolebat inſtitui. An poſſit filius rumpere teſtamentum? dicit ꝙ aut pater talem filium preterijt: vel exheredauit: nulla cauſa inſerta tunc teſtamentum eſt nullum. nec potuit filius ſua voluntate iſtam ſolennitatem omittere: vt. l. paulus. §. patroni. ff. de bo. lib. Si vō fuit exheredatus adiecta cauſa. quia voluit exheredari. tūc ſi cauſa eſt vera: putat Barto. ꝙ teſtamentum valeat. Nec ob. d. §. cauſas. quia loquiṫ de exheredatione. que fit co

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf